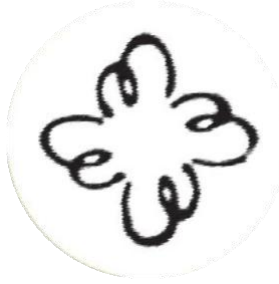

ЕСТЕТИЧКО ДРУШТВО СРБИЈЕ

Естетичко друштво Србије

Омладинска секција

Конференција

УМЕТНОСТ И КУЛТУРА

књига резимеа

Естетичко друштво Србије

Београд, 2021.

Конференција УМЕТНОСТ И КУЛТУРА - Књига резимеа

Издавач

Естетичко друштво Србије, Риге од Фере 4, Београд

За издавача

др Дивна Вуксановић

Уредници

др Уна Поповић

Милош Миладинов

Владимир Миленковић

Дизајн

др Драган Ћаловић

Прелом текста

Лејла Сладић

Штампа

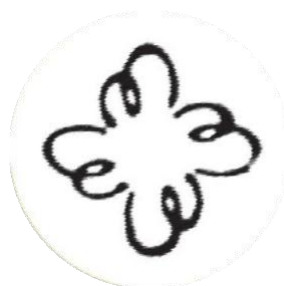
Лејла Мулаосмановић Сладић ПР,
специјализоване дизајнерске делатности
Нови Сад

Тираж

80

ISBN-978-86-81712-10-8

THE AESTHETIC SOCIETY OF SERBIA

the Youth Section
of the Aesthetic Society of Serbia

Conference

ART AND CULTURE

Book of Abstracts

The Aesthetic Society of Serbia

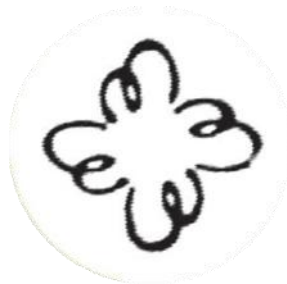
Belgrade, 2021.

САДРЖАЈ / CONTENT

ПРОГРАМСКИ ОДБОР / PROGRAMME COMMITTEE	5
ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР / ORGANIZATION COMMITTEE	5
УВОД	6
ПРОГРАМ СКУПА	9
PROGRAMME	12
САЖЕЦИ ИЗЛАГАЊА/ PAPER ABSTRACTS	15

**ПРОГРАМСКИ ОДБОР /
PROGRAMME COMMITTEE**

Дивна Вуксановић,
Небојша Грубор,
Ива Драшкић Вићановић,
Драган Жунић,
Душан Пајин

**ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР /
ORGANIZATION COMMITTEE**

Милош Миладинов,
Марко Новаковић,
Уна Поповић,
Драган Ђаловић,
Владимир Миленковић

УВОД

Уметност и култура

Питања о уметности и култури једна су од централних тема савремених истраживања из области хуманистике. Развојем технологије и конституцијом дигиталног простора отворен је пут осмишљавању нових културних и уметничких пракси. Традиционалне уметничке праксе и друге наслеђене делатности културе, с друге стране, остају актуелне и у нашем повесном тренутку. Да ли можемо говорити о континуираном развоју културе или пак њена повест представља дисконтинуиране целине, један је од могућих приступа испитивања проблема културе.

Појам културе постаје изразито важан за периоде романтизма и просветитељства. Након француске револуције, култура постаје оно подручје људске стварности у ком се човек остварује и потврђује властиту слободу. Опсег културе тако представља место широког спектра могућих истраживања, развоја и иновација. Она се ту показује као сфера заједничког, тј. подручје где сви чланови друштвене заједнице јесу равноправни и једнаки без обзира на порекло, богатство или сталеж. Стога, култура је место размена идеја и покушаја да се (друштвена) стварност мења ненасилним путем и учини слободнијом.

У оквирима оваквог разумевања културе долази до промена и у схватању уметности. На пример, у Шилеровом

опусу проналазимо проналазимо одбацивање наслеђеног појма уметности као подражавања, на чије место долази одређење уметности као лепе уметности. Другим речима, уметност ствара нешто ново и оригинално, тј. усмерава рецепијенте на свет који још није, тј. на свет који је равноправнији и савршенији. Тако уметност, која није ништа друго до лепи привид, указује на могућности равноправнијег друштва и слободног човека.

Велике промене у погледу технологије, организације друштва и свакодневног живота у двадесетом веку доводе и до значајних промена у схватању и улози културе и уметности у савременим друштвима. На том трагу, рефлектујући на појаву нових масовних медија и других технолошких иновација, Бењамин осмишљава нов појам уметности, који онда доводи и до трансформације схватања културе. Осврћући се на масовну доступност уметности у свакодневном животу савременог појединца, Бењамин говори о ишчезнућу ауре као једног специфичног облика искуства саобразног традиционалним облицима рецепције уметности. Ишчезнуће ауре Бењамин види као отварање нових могућности за уметност и друге праксе културе, чија би масовна доступност могла да буде покретач промена у друштвеним заједницама.

Непосредно након Бењаминових увида о савременим медијима, уметности и култури, аутори тзв. *Франкфуртског круга*, пре свега Адорно и Хоркхајмер, указују на проблеме масовне културе. Судећи по овим ауторима, сфера масовне културе постаје један од неизоставних момената капиталистичког начина производње и оргазније друштва.

Уживалац у производима културе више није напросто рецепијент, већ постаје конзумент ових производа. С друге стране, уметност у ужем смислу, према Адорну, и даље представља перманентну критику друштвеног поретка. Да ли је осамнаестовековни (прогресивни) појам културе у потпуности нестао или ипак и савремена култура може бити покретач промена у заједници, једно је од питања вредних испитивања.

У 21. веку делатности културе као и њени производи постају доступнији више него икада пре. Појавом личних рачуна (*PC*), интернета, телевизије, тзв. „паметних телефона“ (*Smart phones*) и других масовних медија отвара могућност дигитализације сфере културе. На који начин ови медији обликују савремену културу и да ли масмедијски испосредована култура може имати прогресивне импликације за заједницу једна су од кључних питања савремених истраживања из области културе.

Имајући у виду све претходно речено, питање које настојимо да поставимо у оквиру ове конференције – питање о уметности и култури – показује се као питање вредно истраживања. Да ли данашња уметност и култура представља негацију постојећег друштва, те, на трагу Шилера, указују на могућности бољег и равноправнијег света или су оне, пак, само још места репродукције постојећих производних односа остаје отвореним. Да ли традиционални идеали културе остају само идеали или је њихово остварење могуће, нека су од питања која смо желели да поставимо на овој конференцији.

**ЕСТЕТИЧКО ДРУШТВО СРБИЈЕ
ОМЛАДИНСКА СЕКЦИЈА**

ПРОГРАМ СКУПА

УМЕТНОСТ И КУЛТУРА

Субота, 23.10.2021. године

10:30h Свечано отварање скупа: Уна Поповић, Милош Миладинов и Владимир Миленковић

10:40h Уна Поповић - Пленарно излагање – Филозофи вајају: језик уметности и визуелно мишљење

11:00h - 11:20h – Пиће добродошлице

Прва сесија, модератор Владимир Миленковић

11:20h Милош Миладинов – Шилеров концепт естетског васпитања

11:35h Горан Вујков – Ренесансна естетика: неоплатонизам и рађање новог човека

11:50h Станислав Шегрт – Мит и дијалектика просветитељства

12:05h Катарина Грковић – Мит између природног и уметничког

12:20h Дискусија након прве сесије

12:20h – 12:50h Пауза

Друга сесија, модератор Милош Миладинов

12:50h Владимир Миленковић – Материјалистички приступ култури и уметности у Биргеровој „Теорији Авангарде“

13:05h Љиљана Шарчевић – Однос уметности и културе

13:20h Сафер Грбић – Естетизација апорија: постављање питања о дистинкцији између умјетничког и политичког дјела

13:35h Адриана Дондо – *Стапање хоризоната и хоризонт очекивања* – књижевност и традиција

13:50h – 14:15h Завршна дискусија скупа

THE AESTHETIC SOCIETY OF SERBIA

PROGRAMME

ART AND CULTURE

Saturday, October 23rd, 2021

10:30h Opening ceremony: Una Popović, Miloš Miladinov,
Vladimir Milenković

10:40h Una Popović – Keynote speaker – Philosophers Sculpt:
The Language of Sculpting and Visual Thinking

11:10h - 11:20h Welcome drink

Section A, chairperson Vladimir Milenković

11:20h Miloš Miladinov – Schiller's Concept of Aesthetic
Education

11:35h Goran Vujkov – Renaissance Aesthetics:
Neoplatonism and the Birth of a New Man

11:50h Stanislav Šegrt – Myth and the Dialectics of
Enlightenment

12:05h Katarina Grković – Myth Between Natural and
Artistic

12:20h Closing discussion for Section A

12:20h – 12:50h Break

Section B, chairperson Miloš Miladinov

12:50h Vladimir Milenković – Materialistic Approach to Culture and Art in Burger's "Theory of Avant-Garde"

13:05h Ljiljana Šarčević – The Relation of Art and Culture

13:20h Safer Grbić – Aestheticism of Aporia: Questioning the Distinction Between the Political and the Work of Art

13:35h Adriana Dondo – *Fusion of Horizons* and *Horizons of Expectations* – Literature and Tradition

13:50h – 14:15h Closing discussion

**САЖЕЦИ ИЗЛАГАЊА/
PAPER ABSTRACTS**

Уна Поповић

ФИЛОЗОФИ ВАЈАЈУ: ЈЕЗИК УМЕТНОСТИ И ВИЗУЕЛНО МИШЉЕЊЕ

Апстракт: Овај рад посвећен је филозофској анализи резултата пројекта Академије уметности у Новом Саду *Језик вајања и визуелно мишљење*, који је под руководством проф. Милоша Вујановића реализован током 2020. године. Пројекат је обухватао методски вођен курс вајања који су похађали студенти филозофије, а за циљ је имао њихово упознавање са језиком вајања и усвајање визуелног мишљења. Будући да се ради о студентима филозофије, очекује се да непосредно искуство са продукцијом уметности бар уздрма, ако не и у потпуности промени перспективу промишљања уметности код полазника, као и њен карактер. Анализе понуђене у овом раду показате у којој мери је тај циљ постигнут. Коначно, ове анализе у раду ћемо упоредити са сличним анализама и њиховим резултатима оствареним у оквиру пројекта *Језик цртежа и визуелно мишљење*, који је реализован током 2019. године.

Кључне речи: језик уметности, вајање, цртање, визуелно мишљење, филозофија.

Una Popović

PHILOSOPHERS SCULPT: THE LANGUAGE OF SCULPTING AND VISUAL THINKING

Summary

This paper is about philosophical analysis of the results of the project *The Language of Sculpting and Visual Thinking*, realized during 2020 under the management of professor Miloš Vujanović at the Academy of Arts, University of Novi Sad. This project exposed students of philosophy to the methodologically organized course of sculpting; students were supposed to learn the language of sculpting and, consequently, visual thinking. The main idea of the project was that such kind of learning arts would amount to changing, or at least challenging, the usual theoretical approach of philosopher to art, as well as its character. The analysis in this paper will present, whether or not such aim was accomplished. Also, these will be compared with a similar analysis of yet another project, *The Language of Drawing and Visual Thinking*, which was realised during 2019.

Keywords: the language of arts, sculpting, drawing, visual thinking, philosophy.

МАТЕРИЈАЛИСТИЧКИ ПРИСТУП КУЛТУРИ И УМЕТНОСТИ У БИРГЕРОВОЈ „ТЕОРИЈИ АВАНГАРДЕ“

Апстракт: Биргерова „Теорија Авангарде“ пружа капитални допирнос испитивању контрадикторних тенденција које су носиле развој грађанске уметности, али и покушају његовог превладавања у покретима историјских авангарди. Као идејни нексус тога испитивања јавља се појам *институција уметности*. Биргер институције уметности дефинише као „уметнички производни и дистрибутивни апарат, као и владајуће представе о уметности које у једној епохи суштински одређују њену рецепцију“. Биргеров појам је апстрактан утолико што се протеже на целину грађанске уметности, али у исти мах и историјски конкретан, будући да постаје доступан теоријском проматрању тек након историјске кристализације представе о аутономији уметности у покрету естетизма са краја деветнаестог и почетка двадесетог века. Тотална аутономизација уметности у естетизму важи као предуслов за напад историјских авангарди на саму институцију уметности, односно на статус уметности који је додељен у друштву развијене капиталистичке поделе рада. Појам институција уметности није дескриптиван или емпиријски, нити историцистички, већ пружа увид у противречне односе између

друштвених функција које су додељене уметности у ширем оквиру друштвене праксе и изразу који уметности поприма сходно или упркос датој функцији. Са друге стране, Биргер у изградњи овог појма не упада у замку социологистичке редукције, већ историјско кретање развоја грађанске уметности трасира на релацији дијалектичке напетости између идеалне аутономије уметности и хетерономије функционалног сплета друштвених односа. Теза овог рада јесте да појам институција уметности, отвара могућности материјалистички засноване науке о култури, односно производње знања о објектним историјским облицима културне и уметничке праксе.

Кључне речи: институције уметности, естетизам, авангарда, грађанско друштво.

Vladimir Milenković

MATERIALISTIC APPROACH TO CULTURE AND ART IN BURGER'S "THEORY OF AVANT-GARDE"

Summary

Burger's "Theory of the Avant-Garde" provides a capital contribution to the examination of contradictory tendencies that carried the development of bourgeois art, but also to the attempt to overcome it in the movements of the historical avant-gardes. The notion of the *institutions of art* appears as the conceptual nexus of that examination.

Burger defines the institutions of art as "an artistic production and distribution apparatus, as well as the ruling notions of art that in one epoch essentially determine its reception." Burger's notion is abstract because it extends to the whole of bourgeois art, but at the same time it is historically concrete, since it becomes available for theoretical observation only after the historical crystallization of the notion of art's autonomy which is achieved in the aestheticist movement of the late nineteenth and early twentieth centuries. The total autonomy of art in aestheticism enables the historical avant-garde to attack the very institution of art, that is, the status that is assigned to artistic production and reception in the society of the developed capitalist division of labor. The notion of art institutions is not descriptive or empirical, nor historicist, but provides insight into the contradictory relations between social functions assigned to art in the broader framework of social practice and the way this function is transformed in the autonomous field of art itself. On the other hand, in implementing this notion, Burger does not fall into the trap of sociological reduction, but locates the historical development of bourgeois art in the dialectical tension between the ideal of art's autonomy and heteronomy of social relations in which art is entangled. The thesis of this paper is that, as such, the notion of the institutions of art opens the possibilities of materialistically based science of culture, ie the production of knowledge about objective historical forms of cultural and artistic practice.

Keywords: institutions of art, aestheticism, avant-garde, bourgeois society.

Милош Миладинов

ШИЛЕРОВ КОНЦЕПТ ЕСТЕТСКОГ ВАСПИТАЊА

Апстракт: У овом истраживању аутор испитује релевантност Шилеровог концепта естетског васпитања за савременог човека. Теза коју аутор заступа гласи да је потреба за концептом естетског васпитања далеко актуелнија данас, него што је то био случај у Шилерово време. На трагу Шилера, аутор скреће пажњу на важност осмишљавања нових образовних пракси, које би биле усмерене и на човекову чулно, односно афективну природу. На основу појединих увида о савременом образовању сер Кена Робинсона, аутор указује на могући правац поновног осмишљавања естетског васпитања у нашем повесном тренутку.

Кључне речи: васпитање, естетско, уметност, сер Кен Робинсон, Шилер.

Miloš Miladinov

SCHILLER'S CONCEPT OF AESTHETIC EDUCATION

Summary

In this research, the author examines the relevance of Schiller's

concept of aesthetic education for contemporary man. The thesis advocated by the author is that the need for the concept of aesthetic education is far more relevant today than it was in Schiller's time. Following Schiller, the author draws attention to the importance of devising new educational practices, which would be focused on the human senses, as well as his affective nature. Based on some insights provided by Sir Ken Robinson about contemporary education, the author points to a possible directions for rethinking aesthetic education in our age.

Keywords: education, aesthetical, art, Sir Ken Robinson, Schiller.

МИТ ИЗМЕЂУ ПРИРОДНОГ И УМЕТНИЧКОГ

Апстракт: У овом раду ауторка ће се посветити феномену мита, који развија Ролан Барт. Као културни феномен, мит долази из друштва, по Барту најчешће буржоазије, и заводи, преобликује, отима и трансформише неке већ постојеће појаве. Ова трансформација се може окарактерисати процесом “оприродњавања”, у којем се динамички, диференцирани и испарчани моменти реалности повезују у целине, тако да их карактерише један статични смисао. Са једне стране мит се показује као интересантна пракса, слична фабулацији, која иде ван или преко реалног и можда ствара неко ново реално, те отвара питање стварности и илузије. Чини се да овде постоји паралела са уметничким праксама, које увек уводе нешто више од “пуко опажајног”. Са друге стране, механизам и средство мита неретко је сама уметност - уметничке праксе, али и уметничка дела. Поставља се питање како треба разумети оприродњавање у односу на културу и уметност.

Кључне речи: мит, природа, реално, смисао.

MYTH BETWEEN NATURAL AND ARTISTIC

Summary

In the following essay the author will research the phenomenon of Myth, which has been developed by Roland Barthes. As a cultural phenomenon, myth comes from the society, usually specifically bourgeoisie, points out Barthes. It takes already existent entities and is transforming, luring and reshaping them into something else. This process is described as “naturalization”, and it refers to connecting otherwise differentiated and dynamic elements of reality, into a whole, which then has its own meaning. On one hand myth can be considered as a praxis similar to fabulation, since it reaches beyond reality, opening up fields of imagination or possibility, which leads to questions of real and illusionary. When compared to experience of art, there are parallels, since art, like myth, also always grasps something more than what is merely perceived. On the other hand, myth oftenly uses art works and art creation as a base on which it is built on. Therefore it is senseful to ask, how should we understand naturalization in regards to culture and art.

Keywords: myth, nature, real, meaning.

РЕНЕСАНСНА ЕСТЕТИКА: НЕОПЛАТОНИЗАМ И РАЂАЊЕ НОВОГ ЧОВЕКА

Апстракт: У овом раду аутор настоји да прикаже поједине естетичке моделе ренесансне епохе са нагласком на неоплатонистичко учење. Стога, испитујући ренесансну традицију мисли, покушаћемо да представимо идеју рађања новог ренесансног човека, са нагласком на оно естетско. Сходно ренесансним поновним интересима за антику, овим радом ћемо покушати оцртати темељне тачке неоплатонистичког учења које ће се показати као *sine qua non* за читаву трансформацију естетског. Услед учења италијанског неоплатоничара Марсилија Фићина и ревитализације платонистичке мисли, духовна клима бива модус ка промени поимања уметности, чулности, ствараоца и у крајњем - човека. Комуницирајући са филозофским идејама са једне и уметничким стваралаштвом са друге стране, поентираћемо поменуте тачке филозофском анализом ренесансног сликарства и скулптуре испитајући метафизичку подлогу дате епохе, која у крајњем условљава разумевање човека као *uomo universale*. Теза коју аутор настоји да докаже постављеним темама и оквирима испоставља закључак да поменуто филозофско-антрополошко одређење ренесансног човека у основи подразумева човека као естетичара, у филозофском смислу *homo aestheticus*-а.

Кључне речи: форма, уметност, лепота, Марсилио Фићино, Мирандола, метафизика, неоплатонизам, ренесанса, сликарство.

Goran Vujkov

RENAISSANCE AESTHETICS: NEOPLATONISM AND THE BIRTH OF A NEW MAN

Summary

In this paper, the author tries to present certain aesthetic models of the Renaissance epoch with an emphasis on Neoplatonic teaching. Therefore, examining the Renaissance tradition of thought, we will try to present the idea of the birth of a new Renaissance man, with an emphasis on the aesthetic. Consistent with the Renaissance renewed interest in antiquity, in this paper we will try to outline the fundamental points of Neoplatonic philosophy that will prove to be a sine qua non for the entire transformation of the aesthetic. Due to the teachings of the Italian Neoplatonist Marsilio Ficino and the revitalization of (neo)platonism, the spiritual climate became a mode towards a change in the understanding of art, sensuality, creators and, ultimately, a man. Communicating with philosophical ideas on the one hand and artistic creation on the other, we will point out the mentioned points with the philosophical analysis of Renaissance painting and sculpture, examining the metaphysical basis of an epoch, which ultimately conditions the understanding of man as *uomo*

universale. The thesis that the author tries to prove with the set topics and frameworks turns out to be the conclusion that the mentioned philosophical-anthropological definition of Renaissance man basically implies man as an esthetician, in the philosophical sense of homo aestheticus.

Keywords: form, art, beauty, Marsilio Ficino, Mirandola, metaphysics, neoplatonism, renaissance, painting.

ОДНОС УМЕТНОСТИ И КУЛТУРЕ

Апстракт: Аутор у раду анализира питање односа уметности и културе. У раду ће се испитивати утицај уметности на културу, као и утицај културе на уметност. Питање које се поставља јесте на који начин једно утиче на друго, као и да ли је уопште њихов утицај могуће одвојити. Да ли се обе сфере мењају континуирано или дисконтинуирану у оном смислу у ком оне утичу једна на другу. Такође, разматраће се и питање уметника, који као члан друштва и члан културе, својим чином слободног стварања утиче на одређене промене у обе сфере испитивања. Да ли је потребно изаћи из оквира културе кроз уметност и стварање како би се сама уметност као и сама култура могле мењати или се пак промена дешава у самим оквирима онога што је већ постојеће за културу као и за уметност. Главна теза рада формирана је у складу испитивања слободе уметника кроз уметност, која делује у оквирима или ван оквира шире сфере културе.

Кључне речи: култура, промена и стварање, слобода, уметност, уметник.

THE RELATION OF ART AND CULTURE

Summary

The author analyzes the issue of the relationship between art and the culture. The paper will examine the influence of art on culture, as well as the influence of culture on art. The question that arises is how one affects the other, as well as whether their influence can be separated at all. Do both spheres change continuously or discontinuously in the sense in which they affect each other. Also, the question of the artist will be considered, who, as a member of society and a member of culture, by his act of free creation influences certain changes in both spheres of examination. Is it necessary to go beyond the framework of culture through art and creation so that art itself as well as culture itself can change, or does the change take place within the very framework of what already exists for culture as well as for art. The main thesis of the work is formed in accordance with the examination of the freedom of artists through art, which operates within or outside the wider sphere of culture.

Keywords: culture, change and creation, freedom, art, artist.

ЕСТЕТИЗАЦИЈА АПОРИЈА: ПОСТАВЉАЊЕ ПИТАЊА О ДИСТИНКЦИЈИ ИЗМЕЂУ УМЈЕТНИЧКОГ И ПОЛИТИЧКОГ ДЈЕЛА

Апстракт: Сувремене теорије из подручја естетике имају тенденцију да упроштавају комплексна естетичка питања вођене посмодернистичким одређењем располажења истине, те на тому трагу, злоупотребљавајући такво одређење појма истине у постмодерни, одбијају поновно мислити основна питања естетике неголи као задаћу узимају постављати питања о мноштву феномена естетике и из постављених питања изводити нова питања, дакле. Као хипотезу желимо истакнути тенденцију доласка до одговора на такво стање ствари проблематизирајући естетику и естетско кроз питање о дистинкцији измеу аутора умјетничког дјела и самога умјетничког дјела као полазног питања за постављање питања о дистинкцији између умјетничког и политичког дјела. Потоња дистинкција између умјетничког и политичког дјела вођена расправом о дјелу Лимени добош Гинтера Граса показати ће евидентности апорија у естетици и указати на идеју о естетизацији апорија. Дакле, вођени питањем апоричности естетике и дистинкције између умјетничког и политичког као један од феномена сувремености је указала се естетизација апорија као одговор на апоричност естетике.

Кључне речи: Грас, Лимени добош, естетика, политика, умјетност, апорије, питање.

Safer Grbić

**AESTHETICISM OF APORIA: QUESTIONING
THE DISTINCTION BETWEEN THE POLITICAL AND
THE WORK OF ART**

Summary

Contemporary theories in the field of aesthetics have a tendency to simplify complex aesthetical questions guided by postmodern way of defining halved truth and according to that, by misusing such definition of the term "truth" in postmodernism, they refuse to re-think about primary questions of aesthetics and they rather choose asking questions about multitude of phenomena of aesthetics and ask new questions formed upon the ones that have already been asked. For hypothesis, we want to point out the tendency of getting the answer for such state of affairs by problematizing aesthetics and aesthetical through the issue of distinction between artistic and political work. The following distinction between political and artistic work guided by the discussion about the book "The Tin Drum" by Günter Grass, took us from the transparency of aporias in aesthetics all the way to the idea concerning aestheticization of aporias. To conclude, being led by the question of aporeticness of aesthetics and distinction between artistic and political as one of

the phenomena of contemporaneity, the aestheticization of aporias is being showed as an answer to the aporeticness of aesthetics.

Keywords: Grass, The Tin Drum, aesthetic, politics, art, apories, question.

Станислав Шегрт

МИТ И ДИЈАЛЕКТИКА ПРОСВЕТИТЕЉСТВА

Апстракт: Аутор настоји да испита фигуру мита у тексту *Дијалектика Просветитељства*, то јест, испитује се мит као специфични начин повезаности експликације уметности и живота културе. На који начин мит као, условно речено, уметничко дело утиче на културни поредак, његово одржање и разумевање? Које специфичност има мит као уметнички продукт и каква је његова функција с обзиром на горе напоменути текст?

Кључне речи: Адорно, Хоркхајмер, култура, мит, уметност.

Stanislav Šegrt

MYTH AND THE DIALECTICS OF ENLIGHTENMENT

Summary

In the text the author intends to analyze the figure of myth in the text of the *Dialectics of Enlightenment*, that is, the figure of myth as a specific way of being in the terms of explication of art and the life of culture. In what way does myth, strictly speaking, as a work

of art influence the cultural state of things, it's maintenance and apprehension? What specifics does myth have as a product of art and what is its function in the terms of the *Dialectic of Enlightenment*?

Keywords: Adorno, art, culture, Horkheimer, myth.

Адриана Дондо

СТАПАЊЕ ХОРИЗОНАТА И ХОРИЗОНТ ОЧЕКИВАЊА – КЊИЖЕВНОСТ И ТРАДИЦИЈА

Апстракт: Ауторка настоји да прикаже однос уметности, пре свега књижевности са обзиром да се она приказује језички, и културе посматрајући га кроз призму *филозофске херменеутике* Ханса Георга Гадамера и *естетике рецепције* Ханса Роберта Јауса. *Стапање хоризоната* (*Horizontverschmelzung*) о ком говори Гадамер, не подразумева само историјски хоризонт и дијалектички однос прошлости и садашњости, већ и социјални, културални као и хоризонт међуљудских односа, јер његова мисао о немогућности потпуно објективног тумачења, подразумева да у свакој интерпретацији „има нечег мојег“, а човек је својом повесношћу урастао у своју традицију и израстао из ње, те нам се сам појам традиције показује као круцијалан када је у питању *разумевање*. На темељима филозофске херменеутике Јаус изграђује своју естетику рецепције, а ми ћемо пре свега покушати да расветлимо хоризонт очекивања (*Erwartungshorizont*) као темељни појам његове теорије рецепције, који као и Гадамерове *предрасуде* увек већ подразумева културну сферу онога ко разумева и онога шта се разумева.

Кључне речи: филозофска херменеутика, теорија рецепције, стапање хоризоната, хоризонт очекивања, књижевност, култура.

Adriana Dondo

FUSION OF HORIZONS AND HORIZONS OF EXPECTATIONS – LITERATURE AND TRADITION

Summary

The author aims to show the relationship between art, primarily literature, since it is an art form that is based on language, and culture, observing it through the prism of the *philosophical hermeneutics* of Hans Georg Gadamer and the *reception theory* of Hans Robert Jauss. The *fusion of horizons* (*Horizontverschmelzung*) that Gadamer talks about, implies not only the historical horizon and dialectical relationship of past and present, but also social, cultural and the horizon of interpersonal relations, because his thought about the impossibility of a completely objective interpretation implies that in every interpretation "there is something mine ", and through history, man has grown into his tradition and grown out of it, so the very notion of tradition shows itself to be crucial when it comes to *understanding*. Jauss builds his *reception theory* on the foundations of *philosophical hermeneutics*, and we will first try to illuminate the *horizon of expectations* (*Erwartungshorizont*) as a fundamental concept of his theory of reception, which like Gadamer's *prejudices* always implies the cultural sphere of the one who understands and the one of what is understood.

Keywords: philosophical hermeneutics, reception theory, fusion of horizons, horizon of expectations, literature, culture.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

7(048.3)
008(048.3)

КОНФЕРЕНЦИЈА "Уметност и култура" (2021 ; Београд)

Књига резимеа : зборник радова / Конференција "Уметност и култура", Београд, 2021 ; [уредници Уна Поповић, Милош Миладинов, Владимир Миленковић]. - Београд : Естетичко друштво Србије, 2021 (Нови Сад : Лејла Мулаосмановић Сладић ПР, специјализоване дизајнерске делатности). - 40 стр. ; 21 cm

Упоредо срп. и енгл. текст. - Тираж 80. - Увод: стр. 3-8.

ISBN 978-86-81712-10-8

а) Уметност - Апстракти б) Култура - Апстракти

COBISS.SR-ID 54989833